

Zelena akcija, GONG, *Transparency International Hrvatska*, Zelena Istra, Heinrich Böll Stiftung, Udruga Grad

PRIJEDLOG ZA POKRETANJE POSTUPKA ZA OCJENU USTAVNOSTI ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IGRALIŠTIMA ZA GOLF PREDAN USTAVNOM SUDU!

Zagreb, 07.10.2010. - Predstavnici udruga **Zelena akcija**, **GONG**, *Transparency International Hrvatska* iz Zagreba, **Zelena Istra** iz Pule, te **Udruga Grad** iz Dubrovnika održali su kratku tiskovnu konferenciju i akciju ispred zgrade Ustavnog suda RH, Varšavska 3, nakon čega su podnijeli **Prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o igralištima za golf (NN 80/10) Ustavnom sudu. Od Ustavnog suda RH traže žurno ukidanje navedenog Zakona!**

Hrvatski sabor je u lipnju 2010. godine usvojio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o igralištima za golf, koji je u suprotnosti je s 11 članaka Ustava Republike Hrvatske.

1) Procedura donošenja je protuustavna

Kao i prilikom donošenja Zakona o igralištima za golf u prosincu 2008. godine i ovaj put je procedura u suprotnosti s Ustavom RH, koji propisuje da se organski zakoni kojima se razrađuju Ustavom utvrđena ljudska prava i temeljne slobode, izborni sustav, ustrojstvo, djelokrug i način rada državnih tijela, te ustrojstvo i djelokrug lokalne i područne (regionalne) samouprave donose većinom glasova svih zastupnika. Naime, Zakon o izmjenama i dopunama donesen je sa 76 glasova "za" i 1 glasom "protiv", što nije dovoljno za donošenje organskog zakona.

2) Nameće se obaveza jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave da investiraju u golf igrališta

Ovaj Zakon nameće jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezu održavanja razvoja izgradnje igrališta za golf osobito planiranjem infrastrukture čime se zadire u samostalnost odlučivanja i sužava djelokrug tih jedinica. Nametanjem obveze „podržavanja razvoja izgradnje igrališta za golf” ograničava se sloboda raspolaganja vlastitim prihodima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave jer su one prema navedenoj odredbi Zakona dužne trošiti vlastite prihode prilikom ispunjavanja te obveze.

Time se u isti rang prioriteta stavlja obaveza davanja podrške izgradnji igrališta za golf, što je u interesu prvenstveno pojedinačnih investitora, i obavljanje poslova koji se provode kao javne službe (komunalne djelatnosti, briga o djeci, socijalna skrb, školstvo i sl.) čije je obavljanje u interesu i djelomično se financira iz davanja (plaćanjem poreza) stanovnika jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave. Očigledno je kako će investitoru biti omogućeno da kupuje zemlju po cijeni poljoprivrednog zemljišta, koje planiranjem izgradnje golf igrališta automatski postaje građevinsko (prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji), dakle povećava mu se tržišna vrijednost, uz istovremeno prebacivanje troškova financiranja izgradnje sve potrebne infrastrukture za to igralište na državu ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

3) Nejednak pravni položaj investitora/ poduzetnika na tržištu

Zakon omogućuje prodaju zemljišta u vlasništvu države i jedinica lokalne samouprave bez javnog natječaja, ako taj dio ne prelazi 20% (ranije: „30%“) od ukupne površine na kojoj se planira izgradnja igrališta za golf. **Takve odredbe ne postoje, primjerice, za investitora u stambene zgrade, hotele, bolnice ili nogometno igralište, te je očigledno kako time investitor (poduzetnik) u golf igralište ima znatno povoljniji položaj na tržištu u odnosu na ostale poduzetnike. Investitori u izgradnju igrališta**

za golf bez ikakvog pravnog temelja ili strateškog dokumenta donesenog od strane nadležnog tijela su stavljeni u povoljniji položaj ne samo u odnosu na ostale građane Republike Hrvatske već i u odnosu na poduzetnike-investitore u druge djelatnosti ili poduzetničke pothvate.

4) Narušava se socijalna pravda i nepovredivost vlasništva

Zakon i dalje omogućava izvlašćivanje privatnih vlasnika, a pri tom se ukida odredba da je maksimalna površina zemljišta koje se može izvlastiti do 20 % ukupne površine igrališta za golf. Brisanjem navedenog članka investitori u igrališta za golf od privatnih vlasnika mogu izvlastiti neograničene količine zemljišta radi izgradnje igrališta za golf, a pri tom ne postoje nikakvi kriteriji o veličini i kvaliteti zemljišta koje se može izvlastiti, pa se može desiti izvlašćivanje nekretnina koje mogu predstavljati vlasnikov dom, djedovinu i/ili izvor sredstava za život (hrane) i/ili prihoda (poljoprivredno zemljište ili vrt). **Nepovredivost vlasništva je najviša vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske, kako je to propisano u članku 3. Ustava. Zakon o igralištima za golf kao i Zakon o njegovim izmjenama i dopunama u potpunosti je suprotan načelima pravednosti, jednakosti i socijalne pravde te na najgrublji način omogućava oduzimanje prava vlasništva bez konkretnog obrazloženja koji je „viši javni interes“ da se vlasnicima zemljište oduzima i bez njihove privole daje u vlasništvo trećim osobama kako bi one obavljale u privatnom interesu profitnu djelatnost koristeći to zemljište.**

5) Hitnost izvlaštenja i ograničavanje vlasništva

Zakon omogućuje investitoru koji izvlašćuje, u slučajevima hitnosti, stupanje u posjed prije pravomoćnosti rješenja o izvlaštenju. **Ustav RH definira da se vlasnička prava mogu iznimno ograničiti zakonom radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, prirode, ljudskog okoliša i zdravlja ljudi.** Mogućnošću stupanja korisnika izvlaštenja u posjed prije nego se postupak izvlaštenja pravomoćno završio ruši se legitimnost očekivanja stranaka u postupku, tj. dodatno se krši jamstvo prava vlasništva te ustavno jamstvo pravne sigurnosti i vladavine prava. **Zakon investitore u golf igrališta stavlja u nerazmjerno povoljniji položaj u odnosu na vlasnike poljoprivrednih i šumskih zemljišta koje će se izvlastiti radi gradnje igrališta za golf, te im se daje prednost i u odnosu na druge poduzetnike u druge vrste investicija na istom području čime se povređuje ustavno načelo koje zahtijeva da „država osigurava svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu“.**

6) Pravna nesigurnost i retroaktivno djelovanje zakona

Zakon omogućuje povratno djelovanje Zakona u slučajevima izvlaštavanja, što je u suprotnosti s vladavinom prava i poštivanjem prava čovjeka. **U pravnom poretku, utemeljenom na vladavini prava, zakoni moraju biti opći i jednaki za sve, a zakonske posljedice trebaju biti izvjesne za one na koje će se zakon primijeniti. Jedini razlog za spomenutu odredbu jest ponovo, stavljanje investitora u igrališta za golf u povoljniji položaj od ostalih poduzetnika.**

Postojanje ovakvog Zakona pojačava pravnu nesigurnost investitora u RH, što je glavni uzrok nedovoljnog broja investicija te omogućuje mešetarenje poljoprivrednim i šumskim zemljištima i njihovu pretjeranu urbanizaciju. Najaktualniji primjer možemo navesti u slučaju Srđa u Dubrovniku, pri čemu će HEP investirati u trafostanicu za golf igralište u vrijednosti od 140 milijuna hrk, a još je uvijek nepoznato koliko će građani Dubrovnika platiti infrastrukturu za privatni projekt. Istovremeno predstavnici grada Dubrovnika su koristili Zakon kao izgovor da ne mogu spriječiti golfizaciju i apartmanizaciju na, za razvoj grada Dubrovnika strateški vrijednom, prostoru Srđa. Istovremeno, prema dojavama građana, golf investitori su koristili Zakon o igralištima za golf za zastrašivanje vlasnika poljoprivrednog zemljišta u Istri izvlaštenjem ukoliko im ne prodaju zemlju po ponuđenoj cijeni. Stoga apeliramo na Ustavni sud RH da hitno ukine kako Zakon o igralištima za golf, tako i njegove izmjene.

Za više informacija: Jagoda Munić, Zelena akcija (098 1795 690), Sandra Pernar, GONG (091 4825 452), Zorislav Anton Petrović, *Transparency International Hrvatska* (098 719 275)